

TOPLUMSAL CİNSİYET VE GİRİŞİMCİLİK NİYETİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: KAFKAS ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ*

Yılmaz ŞİMŞEK¹ Erdoğan KAYGIN²

*Bu Çalışma Prof. Dr. Erdoğan Kaygın danışmanlığında Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yürütülen “Toplumsal Cinsiyet Rol Algıları ve Girişimcilik Niyeti Arasındaki İlişki: Kafkas Üniversitesi Örneği” başlıklı 16/07/2018 tarihinde sunulan yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

¹İşletme Bilim Uzmanı, Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, <https://orcid.org/0000-0002-3128-4734>, yilmazsimsek24@hotmail.com

²Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0002-2125-5032>, erdogankaygin@hotmail.com

Sorumlu Yazar

E-mail: erdogankaygin@hotmail.com

Geliş Tarihi: 01.10.2020

Kabul Tarihi:26.10.2020

Özet

1970’li yıllarda hayatımıza giren toplumsal cinsiyet kavramı, insanların rol, tutum ve davranışlarının belirleyicisi olarak son zamanlarda bilimsel araştırmalarda sıklıkla yer almaktadır. Erkeğin veya kadının ne iş yapacağı, sorumlulukları, davranış tarzları toplumsal cinsiyet kavramı tarafından biçimlendirilmektedir. Bir bireyin toplumda nasıl davranması gerektiğini gösteren toplumsal cinsiyet, bireylerin meslek seçimi, kariyer gelişimi ve bir girişimcilik faaliyetinde bulunup bulunmaması gerektiği noktasında da önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmanın genel amacı, toplumsal cinsiyet rol algıları ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Amaç doğrultusunda Kafkas Üniversitesi Atatürk Sağlık Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden anket tekniği ile veriler toplanmıştır. 332 öğrenciden anlamlı ve kullanılabilir düzeyde cevap alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilerek toplumsal cinsiyet ile girişimcilik niyeti arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet açısından eşitlikçi cinsiyet rolü hariç bütün alanlarda erkeklerin cevaplarının ortalamasının kadınlardan yüksek olduğu tespit edilmiştir. Özellikle geleneksel cinsiyet rolüne erkeklerin verdiği cevapların ortalamalarının yüksekliği erkeklerin daha geleneksel cinsiyet algısı benimsediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Girişimcilik, Girişimcilik Niyeti, Kafkas Üniversitesi.

THE RELATIONSHIP BETWEEN GENDER AND ENTREPRENEURIAL INTENTION: THE CASE OF KAFKAS UNIVERSITY

Abstract

The concept of social gender, which entered our lives in the 1970s, has recently been frequently included in scientific research as the determinant of people's roles, attitudes and behaviors. What a man or woman will do, their responsibilities and behaviors are shaped by the concept of social gender. The concept of social gender, which shows how an individual should behave in society, also plays an important role in choosing a profession, career development and whether or not to engage in an entrepreneurial activity. The general purpose of this study is to determine the relationship between social gender role perceptions and entrepreneurial intention. For the purpose, data were collected from the students of Kafkas University Atatürk Health Vocational School by questionnaire technique. A meaningful and usable response was received from 332 students. The data obtained were analyzed through the SPSS program and it was determined that there is a low level significant relationship between social gender and entrepreneurial intention. In terms of gender, it was determined that the average of the responses of men in all areas except the egalitarian gender role was higher than that of women. In particular, the high average of male responses to traditional gender roles indicates that men adopt a more traditional gender perception.

Keywords: Social gender, Entrepreneurship, Entrepreneurship intention, Kafkas University

GİRİŞ

Bir toplumun sahip olduğu bireylerin rol ve sorumluluklarını gösteren toplumsal cinsiyet, insanların yaşam tarzlarını belirleyen kavramlar arasındadır. Erkeğin ya da kadının ne iş yapacağı, sorumlulukları, davranış tarzları bu kavram tarafından biçimlendirilmektedir. Toplumsal cinsiyetin kendilerine biçtiği role uygun davranışlar sergileyen bireyler toplum tarafından kabul görmekte fakat kendisi için biçilen role uymayan bireyler bazen toplum tarafından dışlanmakta ve bu rollere uymaları noktasında ikaz edilmektedir.

Bir bireyin toplumda nasıl davranması gerektiğini gösteren toplumsal cinsiyet, bireylerin meslek seçimi, kariyer gelişimi ve bir girişimcilik faaliyetinde bulunup bulunmaması gerektiği noktasında da rol oynamaktadır. Özellikle geleneksel toplumlarda kadının yerinin ve hareket alanının ev ile sınırlı olmasına izin veren toplumsal cinsiyet anlayışı, değişen dünya ile birlikte anlayış olarak az da olsa toplumlarda değişmeye başlamış ve bireylerden (kadın ve erkek) beklenen roller birbirine yakın hale gelmiştir. Bu noktada önceki dönemlerde kadın mesleği olarak görülen bir mesleği erkek bir bireyin yaptığı görülmüştür. Bununla ilgili olarak daha çok erkek mesleği olarak görülen ve hala erkek bireyler tarafından daha çok icra edilen girişimcilik faaliyeti artık kadınların da faaliyette bulunabilecekleri bir alan olarak görülmeye başlamıştır. Bu çalışmada önemli olduğu düşünülen toplumsal cinsiyet ve girişimcilik niyeti arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Kafkas Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol algıları ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere bir araştırma yapılmıştır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet

Bir bireyin biyolojik, fizyolojik ve genetik özelliklerinin farklılıkları üzerinden yapılan sınıflandırma cinsiyet olarak ifade edilmekte (Dinç ve Çalışkan, 2016: 3672), bireyin doğumunu müteakip biyolojik esaslar bağlamında kadın veya erkek olmasını izah ederken, bir toplumun mensubu olan bireye sunduğu roller sistemi içerisinde anlam kazanan kadın veya erkek oluşunu ifade eden iki kavram ile tanımlanmaktadır (Vatandaş, 2011:30). Diğer bir ifadeyle kadınlar ile erkekler arasındaki evrensel biyolojik farklılıkları ifade eden cinsiyet kavramı, bireyin psikolojik bakımdan kadın veyahut erkek (bazen yalnız biri, bazen her ikisi, bazen de hiçbirisi, ya da diğerleri) hissiyatına sahip olması şeklinde ifade edilebilmektedir (Özpuat, 2016: 1223).

1970'li yıllardan sonra feminist yaklaşım merkezli ortaya çıkan ve ilgili alana daha etkili bir şekilde nüfuz edilerek cinsiyet kavramında bir devrim ortaya koyan, sosyolojik olguların açıklanabilirliğini daha da anlamlı kılan toplumsal cinsiyet kavramı ortaya çıkmaya başlamıştır (Başak, 2010: 61). 1970'li yıllardaki toplumsal cinsiyet kavramı, kadın ve erkek cinsiyetlerin arasındaki farklılıkların yalnızca biyolojik, psikolojik, somatik ve genetik faktörler bağlamında ele alınmasının bu cinsiyetlerin davranış ve rollerini açıklamada yetersiz olacağını ifade etmiştir (Gürhan, 2012: 59).

Toplumsal cinsiyet, kadın ya da erkek olmaktan kaynaklanan biyolojik yönü ifade eden cinsiyet kavramından oldukça farklıdır. Toplumsal cinsiyet erkek ya da kadın bireye toplumun ve kültürün yüklediği anlamları ve beklentileri ifade eden kültürel bir yapıdan meydana gelir ve genellikle bireyin biyolojik yapısı ile ilişkili bulunan psikolojik özellikleri de kapsar. (Erus ve Gürkan, 2012: 207-208). Kadının ve erkeğin sosyal olarak belirlenmiş kişilik özellikleri, rol ve sorumlulukları olarak tanımlanabilmektedir (Dinç ve Çalışkan, 2016: 3672).

Girişimcilik Kavramı ve Girişimcilik Niyeti

Girişimcilik, oldukça eski bir geçmişe sahip olarak insanlığın en ilkel zamanlarında ihtiyaçların karşılanması maksadıyla çiftçilik, avcılık, hayvan üretimi, ticari faaliyetler gibi yollarla yaşamın doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmış, gelişmiş, değişmiş, çeşitlenip farklılaşmış ve günümüze değin gelmiş bir faaliyettir (Kızılaslan ve Karaömer, 2015: 372). Girişimcilik, kişisel niteliğe sahip bir değer sistemiyle birlikte olarak, iş teknikleri ile ilintili bilgisini kullanma ve ilgili işi geliştirmede var olan

gereksinimleri karşılamak, problemlere çözüm geliştirebilmek amacıyla yenilikçi ve yaratıcı çıktılar ortaya koymaya hizmet eden kaynakları toplama yeteneğidir (Soysal, 2010: 87).

Niyet, girişimcilik sürecinin ilk ve en önemli aşamasıdır (Çelik vd., 2014: 114). Girişimcilik anlamında yapılan yönelim, belli bir niyet ile yapılan planlanmış davranışı ifade etmektedir (Kahya ve İmamoğlu, 2015). Bir süreç olarak girişimciliğe başlamak niyetinde olan kişilerin, bireysel niyetlerini yönlendirip etkileyecek faktörlerin tespit edilmesi ve anlaşılması girişimciliğin desteklenmesi anlamında oldukça önemli bir faktör olarak ele alınmalıdır (Alparslan vd., 2017: 150). Girişimcilik anlamında niyet, kişinin hayal ettiği kendi organizasyon yapısını kurma sürecindeki fikirlerini uygulamaya dökme ve başarı elde edebilmek için çaba sarf etmesi şeklinde tanımlanabilir (Şeşen vd., 2014: 94).

Ülkemizde yapılan çalışmalar incelendiğinde girişimcilik niyeti ile demografik değişkenler (Şeşen ve Basım, 2012, Çelik ve Gölpek-Karababa, 2018, Erçelik ve Mengeş, 2019), duygusal zekâ (Acar ve Uslu, 2018; Durak, 2018), tükenmişlik (Yıldırım, Naktiyok ve Kula, 2016) konularının ağırlıklı olarak işlendiği görülmüştür. Ülkemizde girişimcilik niyeti ile toplumsal cinsiyet anlayışını inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Uluslararası alanda ise iki konuyu inceleyen birçok çalışma (Camelo-Ordaz, Diánez-González ve Ruiz-Navarro, 2016; Díaz-García ve Jiménez-Moreno, 2010; Haus, Steinmetz, Isidor, ve Kabst, 2013, Molino, Dolce, Cortese ve Ghislieri, 2018) bulunmaktadır.

ARAŞTIRMA

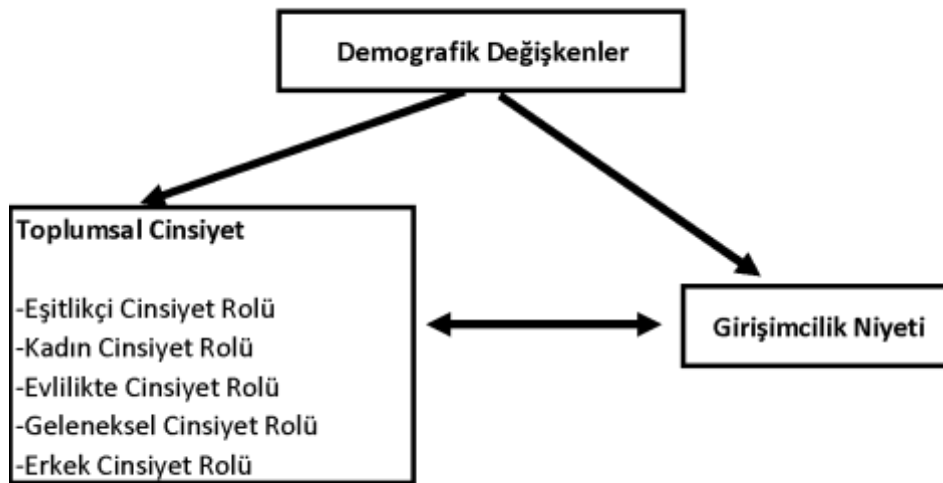
Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı toplumsal cinsiyetin girişimcilik niyeti ile ilişkisini belirlemektir. Bu ana amaç doğrultusunda araştırmada demografik değişkenler ile girişimcilik niyeti ve toplumsal cinsiyet arasında farklılıklar olacağı düşünülerek söz konusu değişkenler üzerinde daha ayrıntılı bir şekilde durulmuştur.

Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri

Yapılan literatür incelemesi sonucunda aşağıda belirtilen model ve hipotezler geliştirilmiştir.

Şekil 1. Araştırma Modeli

H₁: Toplumsal cinsiyet algısı ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_{2a}: Eşitlikçi cinsiyet rolü alt boyutu ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_{2b}: Kadın cinsiyet rolü alt boyutu ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_{2c}: Evlilikte cinsiyet rolü alt boyutu ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_{2d}: Geleneksel cinsiyet rolü alt boyutu ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_{2e}: Erkek cinsiyet rolü alt boyutu ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H₃: Demografik değişkenler açısından toplumsal cinsiyet ve alt boyutları ile girişimcilik niyetine ilişkin öğrencilerin algıları arasında farklılıklar vardır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi

Bu çalışmanın ana kütesini, Kafkas Üniversitesinde Atatürk Sağlık Meslek Yüksekokulunda 2017-2018 öğretim yılında eğitim gören öğrenciler oluşturmuştur. Araştırma evrenini 1950 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma evreninden %95'lik güvenilirlik sınırları içerisinde, %5'lik bir hata payı öngörülerek seçilecek örneklem büyüklüğü 321 olarak hesaplanmıştır (<http://www.surveysystem.com/sscale.htm>).

Örneklem büyüklüğü 321 olarak hesaplanmasına rağmen, örneklem yeter sayısının altına düşmemek ve ana kütleyle daha yüksek bir düzeyde temsil ederek daha sağlıklı sonuçlara ulaşabilmek amaçlanmıştır. Bu amaçla kolayda örneklem yöntemi ile toplam 350 anket dağıtılmış, 335 anket geri dönmüş ve hatalı ve eksik doldurmalarından dolayı 332 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın amacına uygun birincil verileri toplamak için nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik özellikleri belirlemek amacı ile de on iki ifade araştırmanın ölçeğinde yer almaktadır. İkinci bölümde toplumsal cinsiyet algısını ölçmek üzere beşli likert şeklinde hazırlanmış otuz sekiz ifade yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise girişimcilik niyetini ölçmek üzere beşli likert şeklinde hazırlanmış altı ifade yer almaktadır. İkinci ve üçüncü bölümün ölçeğindeki ifadeler “kesinlikle katılmıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” arasında derecelendirilmiştir.

Toplumsal cinsiyet rolleri tutum algısını değerlendirmek için geçerlilik çalışması Zeyneloğlu ve arkadaşları tarafından yapılan ve 38 soruya indirgenen ölçek beş boyutta incelemektedir (Zeyneloğlu ve Terzioğlu, 2011: 412). Bu boyutlar kadın cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü, eşitlikçi cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü ve evlilikte cinsiyet rolüdür.

Öğrencilerin girişimcilik niyetini belirlemek için kullanılan “Girişimcilik Niyeti” ölçeği; Linan ve Chen (2009) tarafından hazırlanan, Şeşen ve Basım (2012) tarafından Türkçeye çevrilerek uygulanan 6 maddelik ölçektir.

Araştırmada verilerin Skewness Kurtosis değerleri ile normal dağılıp dağılmadığı ölçülmüştür. Bu kapsamda verilerin basıklık ve çarpıklık değerleri +1,5 ile -1,5 arasında bulunması nedeniyle verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir (Denis, 2019:28).

Kullanılan toplumsal cinsiyet ölçeğine göre faktör analizi uygulanmış ve yapılan Bartlett testi sonucunda ($p=0.000<0.05$) faktör analizine dâhil edilen değişkenler arasında istatistiki bakımdan anlamlı bir ilişkinin varlığı tespit edilmiştir. Yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi sonucunda ($KMO=0.890>0.60$) örnek büyüklüğünün faktör analizinin uygulanabilmesi ön koşulu için yeterli bulunmuştur. Ayrıca girişimcilik niyetini ölçmede kullanılan ölçeğe faktör analizi uygulanmış ve Bartlett Testi sonucunda ($p=0.000<0.05$) faktör analizine dâhil edilen değişkenler arasında istatistiki bakımdan anlamlı bir ilişkinin varlığı tespit edilmiştir. KMO testi sonucunda ($KMO=0.883>0.60$) örnek büyüklüğünün faktör analizinin uygulanabilmesi için yeterli bulunmuştur (Hair vd.,2014: 652).

Yapılan faktör analizi sonucunda toplumsal cinsiyetin 5 boyutta uygun bir biçimde açıklandığı tespit edilmiştir. 5 boyutlu yapı toplamda %52,03 oranında açıklama gücüne sahiptir. Eşitlikçi cinsiyet rolü %13,13, kadın cinsiyet rolü %12,43, evlilikte cinsiyet rolü %11,48, geleneksel cinsiyet rolü %9,80 ve erkek cinsiyet rolü %5,17 gücünde açıklama oranına sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Yapılan faktör analizi sonucunda girişimcilik niyetini ölçmek için tek boyutta yapıyı uygun şekilde açıkladığını söylemek mümkündür. Bu boyutun toplam varyansın yaklaşık % 73'nü açıklama gücüne sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 1: Toplumsal Cinsiyet ve Alt Boyutlarına ve Girişimcilik Niyetine İlişkin Güvenirlilik Sonuçları

Boyutlar	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı	Güvenirlilik
Toplumsal Cinsiyet	0,821	38	Yüksek Derecede Güvenilir
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	0,822	8	Yüksek Derecede Güvenilir
Kadın Cinsiyet Rolü	0,676	8	Oldukça Güvenilir
Evlilikte Cinsiyet Rolü	0,746	8	Oldukça Güvenilir
Geleneksel Cinsiyet Rolü	0,738	8	Oldukça Güvenilir
Erkek Cinsiyet Rolü	0,802	6	Yüksek Derecede Güvenilir
Girişimcilik Niyeti	0,923	6	Yüksek Derecede Güvenilir

Uygulanan güvenirlilik analizi sonucunda, Cronbach Alpha değerleri 0,676 ile 0,923 arasında değişmekte olup, “kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü ve geleneksel cinsiyet rolü” boyutlarının oldukça güvenilir olduğu, “toplumsal cinsiyet, eşitlikçi cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü ve girişimcilik niyeti” boyutlarının ise yüksek derecede güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan güvenirlilik sonuçlarına göre toplumsal cinsiyet ve alt boyutları ile girişimcilik niyetinin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmüştür (Alpar, 2013:849).

BULGULAR

Bu kısımda öğrencilere uygulanan araştırma soruları sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesi ile ortaya çıkan bulgular yer almaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çeşitli demografik özellikleri Tablo 2.4’te özetlenmiştir.

Tablo 2: Demografik Dağılımlar

Demografik değişkenler	Frekans	Yüzde	
Cinsiyet	Kadın	183	55,1
	Erkek	149	44,9
Yaş	18-22	125	37,7
	23-25	168	50,6
	26-28	33	9,9
	29 ve üzeri	6	1,8
Ailenin kaçınıcı çocuğu	İlk	97	29,2
	Son	84	25,3
	Diğer	151	45,5
Ailede ticaretle uğraşan birisinin olup olmaması	Var	186	56
	Yok	146	44

Babanızın eğitim durumu	Okuryazar değil	20	6
	İlköğretim	150	45,2
	Lise	101	30,4
	Lisans	56	16,9
	Yüksek lisans-doktora	5	1,5
Annenezin eğitim durumu	Okur yazar değil	76	22,9
	İlk öğretim	175	52,7
	Lise	51	15,4
	Lisans	30	9
	1500 ve altı	97	29,2
Ailenin aylık geliri	1501-2500	73	22
	2501-3500	83	25
	3501-4500	41	12,3
Girişimcilikle ilgili ders/kurs alınması	4501 ve üzeri	38	11,4
	Evet	91	27,4
	Hayır	241	72,6

Tablo 2’den de görüldüğü gibi araştırmaya katılanların %55,1’i kadın, %44,9’u erkektir. Yaş dağılımına bakıldığında ise %37,7’i 18-24 arasında, %50,6’sı 23-25 arasında, 9,9’u 26-28 arasında ve %1,8’i 29 ve üzeri yaş gurubunda bulunmaktadır. Ayrıca %45,5 ailesinin ilk ve sonuncu çocuğu olmadığı ve %72,6’sı ise girişimcilikle ilgili ders veya kurs almamıştır. Çalışmaya katılanların %45,2’sinin babası ile %52,7’sinin annesi ilköğretim mezunudur. %29,2’sinin ailesinin aylık geliri 1500 ve altı iken %56,0’sının ailesinde ticaretle uğraşan birisinin olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet ve Alt boyutları ile Girişimcilik Niyetlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol algıları ile girişimcilik niyeti ilişkisini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen çalışmada, öğrencilerin her ifadeye verdikleri cevapların ortalamaları ve frekansları Tablo 3’de verilmiştir. İfadelerin yorumlanmasında Kaygın ve Zengin (2019:150) tarafından belirlenen 1- 1,79 çok düşük, 1,80-2,59 düşük, 2,60-3,39 orta, 3,40-4,19 yüksek, 4,20- 5.00 çok yüksek ortalama değerleri sınır olarak kabul edilmiştir.

Tablo 3: Toplumsal Cinsiyet, Alt Boyutları ve Girişimcilik Niyeti Ortalamalarına İlişkin Bulgular

Boyutlar	Minimum	Maximum	Ortalama	Std. Sap.
Toplumsal Cinsiyet	1,45	4,42	2,95	0,49
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	1,5	5,00	3,78	0,85
Kadın Cinsiyet Rolü	1,13	4,38	3,05	0,55
Evlilikte Cinsiyet Rolü	1,00	4,75	2,41	0,79
Geleneksel Cinsiyet Rolü	1,00	4,63	2,83	0,82
Erkek Cinsiyet Rolü	1,00	5,00	2,57	0,98
Girişimcilik Niyeti	1,00	5,00	3,70	1,04

Sınır kabul edilen değerlere bakıldığı zaman toplumsal cinsiyet ölçeğinin ortalamasının ($x = 2,95$) ile orta düzeyde olduğu görülmüştür. Toplumsal cinsiyetin alt boyutlarından olan eşitlikçi cinsiyet rolü ($x = 3,78$) ortalama ile yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Kadın cinsiyet rolü ($x = 3,05$) ve geleneksel cinsiyet rolü ($x = 2,83$) değerler ile orta düzeyde; evlilikte cinsiyet rolü ($x = 2,41$) ve erkek cinsiyet rolü ($x = 2,57$) ile düşük düzeyde değerlere sahip olduğu belirlenmiştir. Bulgulara göre en yüksek ortalamaya ($x = 3,78$) sahip olan boyut eşitlikçi cinsiyet alt boyutu iken en düşük ortalamaya ($x = 2,41$) sahip evlilikte cinsiyet rolü alt boyutudur. Girişimcilik niyetinin ortalaması ise ($x = 3,70$) olup, yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır.

Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular

Toplumsal cinsiyet ve alt boyutları ile girişimcilik niyeti arasındaki ikili ilişkileri incelemek amacıyla pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Bulgular aşağıda yer alan Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Toplumsal Cinsiyet ve Alt Boyutları ile Girişimcilik Niyeti Arasındaki Korelasyon Analizi

Boyutlar	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.Toplumsal Cinsiyet	1						
2.Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	0,099	1					
3.Kadın Cinsiyet Rolü	,743**	,192**	1				
4.Evlilikte Cinsiyet Rolü	,741**	-,389**	,371**	1			
5.Geleneksel Cinsiyet Rolü	,853**	-,140*	,507**	,644**	1		
6.Erkek Cinsiyet Rolü	,746**	-,414**	,418**	,722**	,673**	1	
7.Girişimcilik Niyeti	,250**	,258**	,262**	0,007	,154**	,117*	1

Düşük Güç: $r < 0,30$, Orta Güç: $0,30 < r < 0,70$, Yüksek Güç: $r > 0,70$

**: $p < 0,05$, **: $p < 0,01$*

“Toplumsal Cinsiyet” ile “girişimcilik niyeti” arasında (0,250) $p < 0,01$ düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu bulgudan hareketle, (H_1) hipotezi kabul edilmiştir.

“Toplumsal cinsiyetin alt boyutları” ve “girişimcilik niyetine” ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

“Eşitlikçi cinsiyet rolü alt boyutu” ile “girişimcilik niyeti” boyutu arasında (0,258) $p < 0,01$ düzeyinde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu bulgudan hareketle, (H_{2a}) hipotezi kabul edilmiştir.

“Kadın cinsiyet rolü alt boyutu” ile “girişimcilik niyeti” boyutu arasında (0,262) $p < 0,01$ düzeyinde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu bulgudan hareketle, (H_{2b}) hipotezi kabul edilmiştir.

“Evlilikte cinsiyet rolü alt boyutu” ile “girişimcilik niyeti” boyutu arasında (0,007) $p > 0,05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki yoktur. Bu bulgudan hareketle, (H_{2c}) hipotezi red edilmiştir.

“Geleneksel cinsiyet rolü alt boyutu” ile “girişimcilik niyeti” boyutu arasında (0,154) $p < 0,01$ düzeyinde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu bulgudan hareketle, (H_{2d}) hipotezi kabul edilmiştir.

“Erkek cinsiyet rolü alt boyutu” ile “girişimcilik niyeti” boyutu arasında (0,117) $p < 0,05$ düzeyinde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu bulgudan hareketle, (H_{2e}) hipotezi kabul edilmiştir.

Bu bulgular değerlendirildiğinde “toplumsal cinsiyetin alt boyutları” ile “girişimcilik niyeti” arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür.

Tablo 5: Cinsiyete göre Farklılık Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	T	p
Toplumsal Cinsiyet	Kadın	183	2,76	0,42	-8,54	0,00
	Erkek	149	3,18	0,47		
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Kadın	183	3,91	0,90	3,03	0,00
	Erkek	149	3,63	0,76		
Kadın Cinsiyet Rolü	Kadın	183	2,94	0,57	-3,90	0,00
	Erkek	149	3,17	0,50		
Evlilikte Cinsiyet Rolü	Kadın	183	2,10	0,68	-8,97	0,00
	Erkek	149	2,80	0,74		
Geleneksel Cinsiyet Rolü	Kadın	183	2,49	0,74	-9,34	0,00
	Erkek	149	3,24	0,72		
Erkek Cinsiyet Rolü	Kadın	183	2,23	0,90	-7,75	0,00
	Erkek	149	3,00	0,89		
Girişimcilik Niyeti	Kadın	183	3,57	1,16	-2,41	0,02
	Erkek	149	3,85	0,86		

Hair vd. (2014:667) göre t ve Anova testi ile yapılan ölçümün sonucunun p değerinin 0.05'den küçük bir değere sahip olması anlamlı bir farklılığın olduğunu göstermektedir. Gruplar arasındaki dağılımın levne testinin p değerinin 0,05'den büyük olması sebebiyle homojen olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre yapılan t testi sonucunda bütün değişkenler için anlamlı bir farklılığın bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6: Katılımcıların Ailesinde Ticaretle Uğraşan Olup Olmadığına göre Farklılık Testi Sonuçları

Değişkenler	Ticaretle uğraşan biri var mı	N	\bar{x}	Ss	T	p
Toplumsal Cinsiyet	Var	186	3,00	0,47	2,14	0,03
	Yok	146	2,88	0,50		
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Var	186	3,81	0,88	0,70	0,48
	Yok	146	3,74	0,81		
Kadın Cinsiyet Rolü	Var	186	3,07	0,52	1,01	0,32
	Yok	146	3,01	0,57		
Evlilikte Cinsiyet Rolü	Var	186	2,47	0,80	1,59	0,11
	Yok	146	2,34	0,78		
Geleneksel Cinsiyet Rolü	Var	186	2,87	0,86	1,08	0,28
	Yok	146	2,78	0,76		
Erkek Cinsiyet Rolü	Var	186	2,68	1,01	2,26	0,02
	Yok	146	2,44	0,91		
Girişimcilik Niyeti	Var	186	3,78	1,09	1,64	0,10
	Yok	146	3,59	0,98		

Gruplar arasındaki dağılımın levne testinin p değerinin 0,05'den büyük olması sebebiyle homojen olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların ailelerinde ticaret ile uğraşan biri olup olmadığına ilişkin yapılan t testi sonucunda erkek cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolü için anlamlı bir farklılığın bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7: Katılımcıların Girişimcilik Dersi Alıp Almadığına göre Farklılık Testi Sonuçları

Değişkenler	Girişimcilik dersinin alınması	N	\bar{x}	Ss	t	p
Toplumsal Cinsiyet	Evet	91	3,02	0,40	1,64	0,10
	Hayır	241	2,92	0,52		
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Evet	91	3,80	0,81	0,23	0,82
	Hayır	241	3,77	0,87		
Kadın Cinsiyet Rolü	Evet	91	3,03	0,49	-0,28	0,78
	Hayır	241	3,05	0,57		
Evlilikte Cinsiyet Rolü	Evet	91	2,52	0,74	1,48	0,14
	Hayır	241	2,37	0,81		
Geleneksel Cinsiyet Rolü	Evet	91	2,95	0,69	1,57	0,12
	Hayır	241	2,79	0,86		
Erkek Cinsiyet Rolü	Evet	91	2,73	0,98	1,78	0,08
	Hayır	241	2,52	0,97		
Girişimcilik Niyeti	Evet	91	3,76	1,03	0,72	0,47
	Hayır	241	3,67	1,05		

Gruplar arasındaki dağılımın levene testinin p değerinin 0,05'den büyük olması sebebiyle homojen olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre yapılan t testi sonucunda bütün değişkenler için anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 8: Katılımcıların Yaşına göre Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Yaş	N	\bar{x}	Ss	F	p	Fark
Toplumsal Cinsiyet	18-22	125	2,84	0,43	3,80	0,01	1<2 1<3
	23-25	168	2,99	0,53			
	26-28	33	3,11	0,47			
	29 ve üzeri	6	2,92	0,33			
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	18-22	125	3,70	0,82	1,14	0,33	
	23-25	168	3,82	0,89			
	26-28	33	3,78	0,74			
	29 ve üzeri	6	4,25	0,72			
Kadın Cinsiyet Rolü	18-22	125	2,95	0,56	2,14	0,10	
	23-25	168	3,09	0,56			
	26-28	33	3,17	0,41			
	29 ve üzeri	6	3,04	0,40			
Evlilikte Cinsiyet Rolü	18-22	125	2,26	0,72	4,64	0,00	1<2 1<3
	23-25	168	2,50	0,83			
	26-28	33	2,68	0,71			
	29 ve üzeri	6	1,85	0,76			
Geleneksel Cinsiyet Rolü	18-22	125	2,78	0,74	1,52	0,21	
	23-25	168	2,81	0,89			
	26-28	33	3,08	0,78			
	29 ve üzeri	6	3,15	0,33			

Erkek Cinsiyet Rolü	18-22	125	2,41	0,83	2,67	0,06
	23-25	168	2,68	1,06		
	26-28	33	2,76	1,02		
	29 ve üzeri	6	2,08	0,81		
Girişimcilik Niyeti	18-22	125	3,60	1,00	1,22	0,30
	23-25	168	3,75	1,02		
	26-28	33	3,66	1,30		
	29 ve üzeri	6	4,31	0,87		

Yaşa göre yapılan Anova (tek yönlü varyans analizi) testi sonucunda Toplumsal Cinsiyet ve Evlilikte Cinsiyet Rolü değişkenlerinde farklılık tespit edilmiştir. Yapılan Tukey testine göre farklılığın 18-22 yaş arasındaki kişilerin 23-25 yaş arasındaki ve 26-28 yaş arasındaki kişiler ile arasında olduğu belirlenmiştir. 18-22 yaş arasındaki kişilerin ortalamasının 23-25 yaş arasındaki ve 26-28 yaş arasındaki kişilerden düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 9: Katılımcıların Ailenin Kaçınıcı Çocuğu Olduğuna göre Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Ailenin kaçınıcı çocuğu olduğı	N	\bar{x}	Ss	F	p	Fark
Toplumsal Cinsiyet	İlk	97	3,06	0,46	5,06	0,01	1<3
	Son	84	2,98	0,46			
	Diğer	151	2,86	0,51			
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	İlk	97	3,86	0,78	0,84	0,43	
	Son	84	3,70	0,83			
	Diğer	151	3,77	0,90			
Kadın Cinsiyet Rolü	İlk	97	3,17	0,54	3,66	0,03	1<3
	Son	84	3,01	0,47			
	Diğer	151	2,98	0,58			
Evlilikte Cinsiyet Rolü	İlk	97	2,51	0,75	3,44	0,08	
	Son	84	2,53	0,86			
	Diğer	151	2,29	0,77			
Geleneksel Cinsiyet Rolü	İlk	97	2,95	0,83	2,26	0,11	
	Son	84	2,86	0,77			
	Diğer	151	2,73	0,83			
Erkek Cinsiyet Rolü	İlk	97	2,69	1,01	4,13	0,02	2<3
	Son	84	2,74	0,96			
	Diğer	151	2,41	0,94			
Girişimcilik Niyeti	İlk	97	3,91	1,01	4,32	0,01	1<2
	Son	84	3,45	1,09			
	Diğer	151	3,70	1,01			

Katılımcıların ailenin kaçınıcı çocuğu olduğuna göre yapılan Anova (tek yönlü varyans analizi) testi sonucunda Toplumsal Cinsiyet, Kadın Cinsiyet Rolü, Erkek Cinsiyet Rolü ve Girişimcilik Niyeti arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Yapılan Tukey testine göre farklılığın Toplumsal Cinsiyet, Kadın Cinsiyet Rolü değişkenlerinde ilk ve ilk ve son olmayan diğer çocuk olan kişiler ile arasında bulunduğu tespit edilmiştir. Erkek Cinsiyet Rolü değişkeninde son ve ilk ve son olmayan diğer çocuk olan kişiler arasında bulunduğu görülmüştür. Girişimcilik Niyeti değişkeninde ilk ve son çocuk arasında bulunduğu belirlenmiştir.

Tablo 10: Katılımcıların Babasının Eğitim Durumuna göre Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Babanın eğitim durumu	N	\bar{x}	Ss	F	p	Fark
Toplumsal Cinsiyet	Okuryazar değil	20	2,78	0,43	1,22	0,30	
	İlköğretim	150	2,94	0,55			
	Lise	101	2,98	0,38			
	Lisans	56	2,96	0,51			
	Yüksek öğretim	5	3,25	0,57			
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	20	3,40	0,81	1,96	0,10	
	İlköğretim	150	3,73	0,87			
	Lise	101	3,91	0,78			
	Lisans	56	3,85	0,91			
	Yüksek öğretim	5	3,48	0,40			
Kadın Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	20	2,68	0,59	5,90	0,00	1<3 2<3
	İlköğretim	150	2,99	0,59			
	Lise	101	3,21	0,44			
	Lisans	56	3,00	0,51			
	Yüksek öğretim	5	3,35	0,50			
Evlilikte Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	20	2,36	0,87	2,45	0,06	
	İlköğretim	150	2,37	0,81			
	Lise	101	2,34	0,68			
	Lisans	56	2,61	0,85			
	Yüksek öğretim	5	3,18	0,81			
Geleneksel Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	20	2,80	0,71	0,67	0,62	
	İlköğretim	150	2,90	0,84			
	Lise	101	2,77	0,75			
	Lisans	56	2,75	0,93			
	Yüksek öğretim	5	3,05	0,73			
Erkek Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	20	2,60	0,84	0,67	0,61	
	İlköğretim	150	2,61	1,00			
	Lise	101	2,55	0,84			
	Lisans	56	2,47	1,16			
	Yüksek öğretim	5	3,17	1,16			
Girişimcilik Niyeti	Okuryazar değil	20	3,43	0,96	1,50	0,20	
	İlköğretim	150	3,65	1,03			
	Lise	101	3,78	1,06			
	Lisans	56	3,84	1,00			
	Yüksek öğretim	5	2,93	1,68			

Katılımcıların babasının eğitim düzeyine göre yapılan Anova (tek yönlü varyans analizi) testi sonucunda Kadın Cinsiyet Rolünde anlamlı bir farklılığın bulunduğu görülmüştür. Yapılan Tukey testine göre farklılığın Kadın Cinsiyet Rolü değişkeninde okuryazar olmayan kişiler ile lise mezunu kişiler arasında, ilköğretim mezunu olan kişiler ile lise mezunu kişiler arasında olduğu belirlenmiştir. Babası okuryazar olmayan ve ilköğretim mezunu olan katılımcıların verdiği cevapların ortalamalarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11: Katılımcıların Annesinin Eğitim Durumuna göre Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Annenin eğitim durumu	N	\bar{x}	Ss	F	p	Fark
Toplumsal Cinsiyet	Okuryazar değil	76	2,76	0,52	8,18	0,00	1<2 2<4
	İlköğretim	175	3,06	0,47			
	Lise	51	2,93	0,42			
	Lisans	30	2,81	0,44			
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	76	3,66	0,94	4,07	0,01	1<2 2<4
	İlköğretim	175	3,71	0,82			
	Lise	51	4,13	0,75			
	Lisans	30	3,88	0,83			
Kadın Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	76	2,83	0,65	8,21	0,00	1<2 2<3 2<4
	İlköğretim	175	3,16	0,48			
	Lise	51	3,09	0,50			
	Lisans	30	2,87	0,47			
Evlilikte Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	76	2,16	0,83	6,52	0,00	1<2 2<3
	İlköğretim	175	2,57	0,78			
	Lise	51	2,20	0,64			
	Lisans	30	2,50	0,79			
Geleneksel Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	76	2,71	0,80	4,46	0,00	2<4
	İlköğretim	175	2,97	0,79			
	Lise	51	2,77	0,83			
	Lisans	30	2,45	0,86			
Erkek Cinsiyet Rolü	Okuryazar değil	76	2,31	0,86	8,99	0,00	1<2 2<3 2<4
	İlköğretim	175	2,83	0,97			
	Lise	51	2,31	0,91			
	Lisans	30	2,22	1,06			
Girişimcilik Niyeti	Okuryazar değil	76	3,64	1,08	1,81	0,14	
	İlköğretim	175	3,76	1,01			
	Lise	51	3,78	1,07			
	Lisans	30	3,31	1,06			

Katılımcıların annesinin eğitim düzeyine göre yapılan Anova (tek yönlü varyans analizi) testi sonucunda Toplumsal Cinsiyet ve alt boyutlarında anlamlı farklılıkların bulunduğu belirlenmiştir. Yapılan Tukey testine göre farklılığın Toplumsal, Eşitlikçi, Kadın, Evlilikte ve Erkek Cinsiyet Rolü değişkeninde okuryazar olmayan kişiler ile ilköğretim mezunu kişiler arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu belirlenmiştir. Kadın, Evlilikte ve Erkek Cinsiyet Rolü değişkeninde ilköğretim mezunu olan kişiler ile lise mezunu kişiler arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu tespit edilmiştir.

Toplumsal, Eşitlikçi, Kadın, Geleneksel ve Erkek Cinsiyet Rolü değişkeninde ilköğretim mezunu kişiler ile lisans mezunu kişiler arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu belirlenmiştir.

Tablo 12: Katılımcıların Ailesinin Aylık Gelirine göre Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Ailesinin aylık geliri	N	\bar{x}	Ss	F	P	Fark
Toplumsal Cinsiyet	1500 ve altı	97	2,80	0,52	4,14	0,00	1<3
	1501-2500	73	2,95	0,40			
	2501-3500	83	3,08	0,49			
	3501-4500	41	3,03	0,46			
	4501 ve üzeri	38	2,95	0,50			
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	1500 ve altı	97	3,64	0,91	1,54	0,19	
	1501-2500	73	3,76	0,84			
	2501-3500	83	3,81	0,81			
	3501-4500	41	3,87	0,83			
	4501 ve üzeri	38	4,01	0,77			
Kadın Cinsiyet Rolü	1500 ve altı	97	2,98	0,65	1,47	0,21	
	1501-2500	73	3,00	0,43			
	2501-3500	83	3,16	0,47			
	3501-4500	41	3,04	0,55			
	4501 ve üzeri	38	3,06	0,58			
Evlilikte Cinsiyet Rolü	1500 ve altı	97	2,24	0,78	2,16	0,07	
	1501-2500	73	2,40	0,76			
	2501-3500	83	2,56	0,86			
	3501-4500	41	2,52	0,66			
	4501 ve üzeri	38	2,43	0,80			
Geleneksel Cinsiyet Rolü	1500 ve altı	97	2,69	0,81	1,44	0,22	
	1501-2500	73	2,91	0,71			
	2501-3500	83	2,93	0,85			
	3501-4500	41	2,91	0,79			
	4501 ve üzeri	38	2,75	0,96			
Erkek Cinsiyet Rolü	1500 ve altı	97	2,34	0,84	4,08	0,00	1<3
	1501-2500	73	2,56	0,90			
	2501-3500	83	2,87	1,00			
	3501-4500	41	2,73	1,08			
	4501 ve üzeri	38	2,37	1,11			
Girişimcilik Niyeti	1500 ve altı	97	3,39	1,06	3,12	0,02	1<3
	1501-2500	73	3,77	0,93			
	2501-3500	83	3,89	0,97			
	3501-4500	41	3,80	1,02			
	4501 ve üzeri	38	3,79	1,27			

Katılımcıların ailesinin aylık gelirler düzeyine göre yapılan Anova (tek yönlü varyans analizi) testi sonucunda Toplumsal ve Erkek Cinsiyet Rolü, Girişimcilik Niyeti değişkenlerinde gelire göre anlamlı

farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Yapılan Tukey testine göre farklılığın Toplumsal ve Erkek Cinsiyet Rolü, Girişimcilik Niyeti değişkenlerinde 1.500 TL ve altında geliri olanlar ile 2.501-3.500 TL arasında geliri olanlar arasında olduğu tespit edilmiştir. 1.500 TL ve altında geliri olanların 2.501-3.500 TL arasında geliri olanlara göre verdiği cevapların ortalamalarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Demografik değişkenler açısından toplumsal cinsiyet ve alt boyutları ile girişimcilik niyetine ilişkin öğrencilerin algıları arasında farklılıklar kısmen tespit edilmesi sonucunda H_3 hipotezi kısmen kabul edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Kafkas Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda eğitim gören öğrencilerin toplumsal cinsiyet ve girişimcilik niyetleri ile ilişkisini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma Kafkas Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda gerçekleştirilmiştir. Ortaya çıkan bulgular şu şekildedir:

Ortalamalara ilişkin bulgulara bakıldığında toplumsal cinsiyetin düzeyinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Toplumsal cinsiyetin alt boyutlarından olan eşitlikçi cinsiyet rolü yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Kadın cinsiyet rolü ve geleneksel cinsiyet rolü orta düzeyde; evlilikte cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü düşük düzeyde değerlere sahip olduğu belirlenmiştir. Bulgulara göre en yüksek ortalamaya sahip olan boyut eşitlikçi cinsiyet alt boyutu iken en düşük ortalamaya sahip evlilikte cinsiyet rolü alt boyutudur. Günümüz koşullarında kadın ve erkeğin rollerinin birbirine yakınlaşması, karışması dolayısıyla araştırma yapılan öğrencilerde bu tür bulgulara rastlandığını söylemek mümkündür (Zengin ve Deniz, 2016:50). Girişimcilik niyetinin ortalaması ise yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Girişimcilik niyetinin yüksek düzeyde olması toplumumuzun geleceği için olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Bununla ilgili girişimcilik niyetinin ve eğiliminin daha da artırılmasının gerekli ve önemli olduğunu da söylemek mümkündür.

Toplumsal cinsiyet ve alt boyutları ile girişimcilik niyeti arasında ilişki incelendiğinde;

“Toplumsal Cinsiyet” ile “girişimcilik niyeti” arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla H_1 : “Toplumsal cinsiyet algısı ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır” şeklinde ifade edilen H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Toplumsal cinsiyet algısı ile girişimcilik niyeti arasında ilişki düşük düzeyde de olsa girişimcilik niyetinin artırılmasında algılanan toplumsal cinsiyet rollerinin etkili olduğu ve bireylere daha iyi aktarılması ve benimsetilmesinin gerekli olduğu söylenebilmektedir.

Toplumsal cinsiyetin alt boyutlarıyla girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiler bir bütün olarak değerlendirildiğinde toplumsal cinsiyet alt boyutları ve girişimcilik niyeti arasındaki ilişkinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Cinsiyet açısından eşitlikçi cinsiyet rolü hariç bütün alanlarda erkeklerin ortalamalarının kadınlardan yüksek olduğu görülmektedir. Özellikle geleneksel cinsiyet rolüne erkeklerin verdiği cevapların ortalamalarının yüksekliği erkeklerin daha geleneksel cinsiyet algısı benimsediğini gösterir iken kadınların daha eşitlikçi bir cinsiyet yapısını istediğini göstermektedir. Kısacası erkekler anne ve babalarından gördükleri gibi yaşamak isterken kadınlar daha eşit ve erkek ile kadının müştereken sorumlulukları üstlendiği bir yaşamı istemektedir (Yıldız ve Kavak, 2017:413). Girişimcilik niyetinde erkeklerin daha baskın olduğu görülmektedir. Ülkemizde kadınların ticari hayata atılması için faizsiz kredi, hibe destek politikaları, ücretsiz kurs ve eğitimler gibi büyük teşvikler olmasına rağmen toplumsal cinsiyet anlayışının kadınların girişimciliğine engel olmasa da zayıflattığı düşünülmektedir (Kaygın, Zengin ve Topçuoğlu, 2019:118).

Ailesinde ticari işler ile uğraşanların çocuklarının büyüyünce işleri babalarından veya ailesinden devir alması beklenen bir davranıştır. Özellikle ülkemizde erkek çocukların bu konuda daha fazla bir baskıya maruz kaldığı bilinmektedir. Yapılan çalışmada da buna paralel olarak erkek cinsiyet rolü ve toplumsal cinsiyet rolünde anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır (Erdirençelebi, 2018:327).

Ülkemizde uygulanan girişimcilik eğitim ve kurslarının ağırlıklı olarak Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) tarafından desteklendiği görülmektedir. Özellikle girişimcilik niyeti bulunan kişilerin hibe

desteği alması, iş kurulumu öncesi teknik bilgi ile donatılması konusunda söz konusu kuruluşlar etkin bir rol oynamaktadır. Ancak eğitim alan kişilerin girişimi konusunda başarısının kontrolü ve bunun denetim yöntemleri sınırlı kalmaktadır. Kars İli özelinde birçok Kaşar ve Bal satışı yapan işletme bulunmakta olup yeni işletmelerin açılmasının Kars ekonomisinin gelişimine etkisi sınırlı olmaktadır. Aynı durumu mantı ve ev yemekleri üzerine açılacak işletmelerde de görmek mümkündür. Kars'ın birçok bölgesinde rastlanan obsidyen taşının kullanılması ve bu hususta tespîh, küpe, yüzük gibi hediyelik eşya dükkanlarının açılması ekonomik açıdan Kars İli için daha yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca hediyelik eşya alanında kadınların daha aktif rol alması mümkün olduğundan toplumsal cinsiyet algısının da değişmesine etki edeceği değerlendirilmektedir.

Bu çalışma kısıtlı bir zamanda ve Kafkas Üniversitesinin tek bir biriminde gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla çalışmanın en büyük sınırlılığını bu durum oluşturmaktadır. Bu çalışmanın sınırlılıkları göz önünde bulundurularak gelecekte bu konuda yapılacak çalışmalar bahse konu bu sınırlılıkların ötesine geçerek daha çok birimi kapsayan ve daha büyük örneklemi kapsayan çalışmalar yapılmalıdır. Daha genelleştirilebilir sonuçların elde edilmesi bakımından bu konuda özel üniversite ve kamu üniversitesi karşılaştırması yapılmalıdır.

Toplumsal cinsiyet ve girişimcilik konuları son zamanlarda araştırmalara konu olan ve toplumlarda önem arz eden konular arasındadır. Bu konuların daha fazla araştırılması gerekmektedir. Bu konularla birlikte mutluluk, psikolojik iyi oluş, konuları da eklenerek çalışmalar yapılabilir. Yine toplumsal cinsiyet ve girişimcilik eğilimi konularında toplumumuzda ne tür değişimlerin olup olmadığı ya da hangi yönlü bir değişimin olduğunu ortaya koyacak çalışmalar yapılmalıdır.

Toplumsal cinsiyet algısı ve girişimcilik niyetinin önemlerinden dolayı farklı sektörler üzerinde araştırmalar yapılmalıdır. Tutum ve davranışlarımız üzerinde önemli rol oynayan toplumsal cinsiyet ve bir toplumun gelişmesi, büyümesi, toplumlar arasında üst düzeyde bir rekabet avantajı elde etmesi bakımından önemli olan girişimcilik konuları farklı sektörlerden elde edilecek yorumlanmış bilgiler neticesinde geliştirilebilecek ve gelişme yolunda anlam kazanacaktır.

KAYNAKÇA

- Acar, S. ve Uslu, D. (2018). Duygusal Zekâ ile Girişimcilik Niyeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5 (4), 16-32.
- Alpar, R. (2013). *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Yöntemler* (Dördüncü Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Alparslan, A.M., Taş, M.A. ve Yastıoğlu, S. (2017). Girişimcilik Niyeti Eğitimle Mi Artar Yoksa Kültürel Değerlerle Mi Açıklanır? *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (21), 148-161.
- Başak, S. (2010). Genelleşmiş Güven ve Toplumsal Cinsiyet. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (27), 53-71.
- Camelo-Ordaz, C., Díáñez-González, J.P. ve Ruiz-Navarro, J. (2016). The influence of gender on entrepreneurial intention: the mediating role of perceptual factors. *Bus. Res. Q.* 19(4), 261–277.
- Çelik, A., İnce, M. ve Bozyiğit, S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetlerini Etkileyen Ailesel Faktörleri Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3), 113-124.
- Çelik, M. ve Gölpek Karababa, A. (2018). Girişimcilik Niyetlerinin Demografik Faktörlere Göre İncelenmesi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13 (1), 57-67.
- Denis, D.J. (2019). *SPSS Data Analysis for Univariate, Bivariate, and Multivariate Statistics*. New Jersey: John WileyveSons, Inc.
- Díaz-García, M. ve Jiménez-Moreno, J. (2010). Entrepreneurial intentions: The role of gender. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 6, 261–283.
- Dinç, A., ve Çalışkan, C. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Bakış Açıları. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3671-3683.
- Durak, İ. (2018). Girişimcilik Niyeti ile Duygusal Zekâ ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (1), 281-297.

- Erçelik, M. ve Mengeş, E. (2019). Girişimcilik Eğilimlerinin Bazı Demografik Özellikler Yönünden İncelenmesi: Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Üzerinde Görgül Bir Araştırma. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6 (5), 418-429.
- Erdirençelebi, M. (2018). Aile İşletmelerinde Nesiller Arası Girişimcilik Kültürü. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 19 (2), 324-339.
- Erus, Z.Ç. ve Gürkan, H. (2012). Toplumsal Cinsiyet ve Sinemaya Yansıması: Yeniden Çekimler Aracılığıyla Japon ve Amerikan Sinemalarında Kadının Temsiline Bir Bakış. *Selçuk İletişim*, 7(3), 206-217.
- Gürhan, N. (2010). Toplumsal Cinsiyet ve Din. *e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*, (4), 58-80.
- Hair, J., Anderson, E.R., Tahtam, L.R. ve Black, C.W. (2014). *Multivariate data analysis. (Yedinci Baskı)*. Essex: Pearson Education Limited.
- Haus, I., Steinmetz, H., Isidor, R., ve Kabst, R. (2013). Gender effects on entrepreneurial intention: A meta-analytical structural equation model. *International Journal of Gender and Entrepreneurship*, 5(2), 130-156.
- Kahya, C. ve İmamoğlu, İ.K. (2015). Ekonomi Okuryazarlığının Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Rolü. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 39, 139-156.
- Kaygın, E., Zengin, Y. ve Topçuoğlu, E. (2019). Kadın Girişimciliği Analizi: Kars İli Uygulaması, *Örgütsel Davranış Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 117-128.
- Kaygın, E. ve Zengin, Y. (2019). Toplumsal Cinsiyet Rol Algıları ve Kariyer Seçimi İlişkisi: Kafkas Üniversitesinde Bir Araştırma. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 8 (3), 139-155.
- Kızılaslan, N. ve Karaömer, M. (2015). Hatay İli Kırsalındaki Kadınların Girişimcilik Eğilimlerinin İncelenmesi. *Türk Tarım-Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 3(6), 371-379.
- Linan, F. ve Chen, Y.W. (2009). Development and Cross-Cultural Application of a Specific Instrument to Measure Entrepreneurial Intentions. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(3), 119-144.
- Molino, M., Dolce, V., Cortese, C.G., ve Ghislieri, C. (2018). Personality and social support as determinants of entrepreneurial intention. *Gender differences in Italy. PloS. one.*, 6, 2-4.
- Özpulat, F. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Öz Yeterlilik Düzeyi İle Toplumsal Cinsiyet Algısı İlişkisi: Beyşehir Örneği. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 1222-1232.
- Soysal, A. (2010). Türkiye’de Kadın Girişimciler: Engeller ve Fırsatlar Bağlamında Bir Değerlendirme. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(1), 83-114.
- Survey System (2020). <http://www.surveysystem.com/sscale.htm> (Erişim tarihi: 08/06/2020)
- Şeşen H. ve Basım H.N. (2012). Demografik Faktörler Ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Ege Akademik Bakış*, 12, 21-28.
- Şeşen, H., Soran, S. ve Caymaz, E. (2014). Toplumsal Kültürün Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Sosyal Ağ Kullanımının Aracılık Rolü. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (41), 93-106
- Vatandaş, C. (2011). Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Algılanışı. *Sosyoloji Konferansları*, 29-56.
- Yıldırım, F., Naktiyok, S. ve Kula, M. E. (2016). Tükenmişlik Düzeyinin Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 8(4), 15-33.
- Yıldız, H. ve Kavak, O. (2017). The Regulatory Role of Compassion in The Influence Of The Personality Trait Of Responsibility On Task And Contextual Performance. *Journal of Management, Marketing and Logistics (JMML)*, 4 (4), 408-422.
- Zengin, Y. ve Deniz, M. (2016). Girişimcilik Becerilerinin Firma Rekabetine Etkisinin Elmas Modeli ile İncelenmesi: TRA2 Bölgesindeki İmalat ve Hizmet İşletmelerinde Bir Uygulama. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (56), 49-69.
- Zeyneloğlu, S. ve Terzioğlu F. (2011). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Psikometrik Özelliklerinin Değerlendirilmesi. *H.U. Journal of Education*, 40, 409-420.